

LVM – liikenne- ja viestintäministeriö

VN/25733/202

Luonnos Suomen digitaaliseksi kompassiksi

Finanssiala kannattaa Suomen digitaalisen kompassin kannanottoja

Finanssiala ry (FA) kannattaa digitaalisen kompassin kannanottoja, mutta haluaa kiinnittää huomiota seuraaviin seikkoihin.

- Datan jakamisen sääntelyssä tarvitaan aitoa vuoropuhelua sekä hyötyjen ja kustannusten tarkkaa ja tasapuolista arviointia ja punnintaa.
- FA pitää hyvänä luottamusinfrastruktuurin toimia, joissa kehitetään digitaalista henkilöllisyyttä ja datan sähköistä välittämistä digitaalisten lompakoiden välillä
- Suomen tulisi pyrkiä aktiivisesti vaikuttamaan EU-lainsäädäntöön, jotta yksityiskohtainen sääntely ei lisäisi hallinnollista taakkaa. Myös kotimaista lisäsääntelyä tulisi tehdä vain erityisen harkinnan perusteella.
- Useissa palveluketjuissa on mukana myös yksityisten toimijoiden tuottamia palveluita, jotka kansalaisten näkökulmasta kuuluvat kiinteästi samaan palvelukokonaisuuteen. Tällöin on varmistuttava siitä, että datan virtaaminen sähköisesti ulotetaan myös niihin palveluosiin, joissa on mukana yksityisiä tahoja.

1 Kompassin tarkoitus

Kompassin tarkoituksena on todettu: ”Kyse on myös kyvystä tunnistaa yrityksen tai muun organisaation hallussa olevan datan mahdollisuudet ja rohkeudesta avata omaa dataa osaksi arvonluonnin ekosysteemejä ja datan arvoketjuja.”

Yritysten on oman datansa lisäksi ymmärrettävä myös oma roolinsa ekosysteemissä ja se, miten dataa kannattaa jalostaa. Tiedon ja ymmärryksen kehittäminen on kannatettavaa. Yritysten datan jakamisen on perustuttava siihen, että se hyödyttää sekä luovuttajaa että saajaa. Esim. maksupalveludirektiivi PSD2 on huono esikuva, koska sen lähtökohtana on yksipuolinen, korvaukseton datan jakaminen. Sen hyödylliset taloudelliset vaikutukset myös näyttäivät tällä hetkellä vaatimattomilta. Kannattavien mallien löytämiseksi tarvittaisiin aitoa vuoropuhelua sekä hyötyjen ja kustannusten tarkkaa ja tasapuolista arviointia ja punnintaa.

2 Haasteet ja mahdollisuudet

Finanssiala pitää tärkeänä digiosaamiseen ja datatalouteen liittyvien vahvuuksien kehittämistä. Tahtotila on pidettävä korkealla, jotta voimme määrätietoisesti rakentaa vahvuksiamme, mikä on toimialojen menestyksen edellytys sekä houkuttelee Suomeen niin osajia kuin investointejakin. Finanssiala näkee myös tärkeäksi julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyön mm datataloudessa data- ja alustatalouden pohjana olevien datan sujuvan jakamisen onnistumisen, mikä on lähde myös uusille innovaatioille. Suomessa sektorien välinen yhteistyö luo myös hyvän pohjan erilaisille datatalouden kokeiluille, mistä on hyvä pitää kiinni. Myös OmaData-ratkaisujen kehittymistä Finanssiala pitää suotavana. Finanssiala näkee myös mahdollisuuksia

standardien kehittämisessä, mitkä mahdollistavat yhteensopivat palvelut sekä pitää merkittävänä rakenteisen, kuvaillon ja laadukkaan tiedon tuotantoon ja yhteisiin käytänteisiin perustuvan datatuotannon.

FA pitää erittäin tärkeänä tiedon (datan) jakamisen ja käsittelyn toimintamalleja ja -tapoja, joita kehitettäessä on huomioitava tietoturvallisuus ja varauduttava myös uudentyyppisiin riskeihin. Tietosuoja- ja tiedonjakamislainsäädännöt on aina valmisteluvaiheessa harmonisoitava keskenään. Myös kansalaiset on pidettävä digikehityksessä mukana - ketään ei ole varaa tiputtaa digikehityksen kelkasta, mikä edellyttää myös digitaalisten palvelujen tuen vahvistamista ja yhteistyötä julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin kesken. Eri-ikäisten digiosaaminen on varmistettava ja sitä on vahvistettava läpi elinkaaren. FA yhtyy raportin näkemykseen digitaidoista, joita voidaan pitää uutena kansalaistaitona. Arjessa digitaalisten palveluiden käytössä monipuolinen, koordinoitu ja laadukas digituen tarjonta erilaisissa elämäntilanteissa oleville henkilöille on tärkeä osa onnistunutta yhteiskunnan digitalisaatiota. Digitaalisten palveluiden käytössä arjessa monipuolinen, koordinoitu ja laadukas digituen tarjonta erilaisissa elämäntilanteissa oleville henkilöille on myös F tärkeätä ja merkityksellistä osana onnistunutta yhteiskunnan digitalisaatiota.

3 Kompassin tavoitteet

3.1 Osaamisen osa-alue

Osaamiseen liittyvät tavoitteet ovat finanssialan näkökulmasta kannatettavia. Erityisen kannatettava tavoite on kansalaisten ja yksilöiden valmiuksien varmistaminen digimaailmassa toimimiseen sekä tavoite kyberturvallisuus- ja data-osaamisen kasvattamisesta siten että ne ovat koko yhteiskunnan läpäisevä kansalaistaito.

3.2 Infrastruktuurit-osa-alue

Finanssiala pitää kannatettavana digitaaliseen turvallisuuteen ja infrastruktuuriin kohdistuvia panostuksia. FA erityisesti pitää hyvänä luottamusinfrastruktuurin toimia, joissa kehitetään digitaalista henkilöllisyyttä ja datan sähköistä välittämistä digitaalisten lompakoiden välillä.

3.3 Yritykset-osa-alue

Tekstissä todettuun: ”Riskinä on kuitenkin EU-tason sääntelyaloitteiden konkretisoituminen rajoittavina ja liian yksityiskohtaisina, mikä pahimmillaan lisää hallinnollista taakkaa, luo investoinneille oikeudellista epävarmuutta ja kaventaa yritysten liikkumatilaa.” liittyen haluaisimme lisätä, että sen lisäksi, että Suomen tulisi pyrkiä aktiivisesti vaikuttamaan EU-lainsäädäntöön, jotta näin ei kävisi, pitää ehdottomasti myös pidättäytyä EU-sääntelyn toimeenpanossa kotimaisesta lisäsääntelystä, joka entisestään kaventaa liikkumatilaa ja lisää hallinnollista taakkaa.

3.4 Julkisten palveluiden osa-alue

FA pitää hyvänä panostuksia elämäntapahtumakohtaisiin palvelukokonaisuuksiin, mutta haluaa korostaa, että useissa palveluketjuissa on mukana myös yksityisten toimijoiden tuottamia palveluita, jotka kansalaisten näkökulmasta kuuluvat kiinteästi samaan palvelukokonaisuuteen. Tällöin on varmistuttava siitä, että datan virtaaminen

sähköisesti ulotetaan myös niihin palveluosiin, joissa on mukana yksityisiä tahoja. Esimerkkinä tästä voidaan mainita tapaturmien hoito, jossa tieto tulisi saumattomasti virrata julkisten hoivapalveluiden ja vakuutusyhtiöiden välillä.

4 Avaintulokset

4.1 Osaamisen osa-alue

Esitetyt avaintulokset ovat finanssialan näkökulmasta kannatettavia ja erityisen kannatettavia ovat kyberturvallisuuteen sekä digitaaliseen asiointiin liittyvät tavoitteet. Kannatamme myös sitä, että digitalisaatioon ja digivihreään siirtymään liittyvät osaamisvaatimukset (sis. kyber- ja dataosaaminen) on tunnistettu ja huomioitu kaikilla koulutusasteilla ml. opettajankoulutus. Erityisen kannatettavaa on myös se, että kansallinen koulutustarjontanäkymä tukee jatkuvaa oppimista ja osaamisen kehittämistä ja että digitaaliset oppimisympäristöt ja pedagogiset toimintamallit mahdollistavat osaamisen joustavan kehittämisen. Tuemme myös avaintulosta koskien sitä, että työelämässä edistetään jatkuvaa oppimisten julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyönä.

4.2 Yritykset-osa-alue

Tavoitteeksi on merkitty ”Yritysten ICT-investoinnit kasvavat vuosittain.” ja ” PK -yritysten ICT-investoinnit kaikilla toimialoilla kasvavat”. FA katsoo, että nämä tavoitteet ovat ylimalkaisia eivätkä välttämättä ohjaa toimintaa oikeaan suuntaan. Investointien kokonaismäärän sijaan tulisi tavoitteeksi asettaa investoinnit uusiin tekniikoihin ja niiden mahdollistamaan tuote- ja palvelukehitykseen.

4.3 Julkisten palveluiden osa-alue

Esitetyt avaintulokset ovat FA:n kannalta kannatettavia, mutta yksityisen ja julkisen sektorin yhteentoimivuus tulisi olla mukana tavoitteissa siltä osin, kun niiden tuottamat palvelut linkittyvät kansalaisen näkökulmasta toisiinsa.

5 Kompassin mittaristo

5.1 Osaamisen osa-alue

Esitetyt mittarit ovat finanssialan näkökulmasta kannatettavia ja erityisen kannatettavia ovat sekä digitaalisiin lukutaitoihin ja perustaitoihin sekä osaamisen kehittämiseen ja koulutukseen liittyvät mittarit. Kannatettavia ovat myös erityisesti kyberturvallisuuteen sekä digitaaliseen asiointiin liittyvät mittarit. Tuemme myös mittaria siitä, että kansallinen koulutustarjontanäkymä on toteutettu 12/2024.

5.2 Julkisten palveluiden osa-alue

FA pitää ehdotettuja mittareita pääosin hyvinä, mutta haluaisi, että asiakaskokemuspalauteen mittarissa huomioitaisiin koko palveluketju silloin, kun palvelukokonaisuuteen liittyy myös yksityisiä palveluita.

FINANSSIALA RY

Taina Ahvenjärvi